

[14:19]. «Тот, который из рода Мангыт Едиге сын Балташкы (исторически Балтышак) Едиге сын Балтышак» [15:7] так приводит ногайский фольклорист Ашим Шейх-Али улы еще более поддерживая эти мнения. А, историк, который ведет специальные исследования по Ногайской Орде В.В.Трепавлов эту версию (версия о том, что Едиге из рода «Акмангыт» – А.К.) считает «самой достоверной, точной и приемлемой для общенности, версий» [16:13]. Это его мнение подтверждают ногайская, каракалпакская, татарская, башкуртская родословная и многие варианты дастана «Едиге» этих народов, а также труды историков Востока и Запада, такие как Ш. А. Язди, Кононов, Шамий, Абулгазы, Салахиддин Ташкандий.

В общем, в дастане Едиге по этническому происхождению мангыт, созданный им образ исторической личности Едиге, который с 1405-года в течение 14 лет правил Золотой Ордой, вожь улуса Ногай-Мангыт, преданный друг Амира Темура Едиге мангыт – все это Едиге Балтышак улы - давно признала наука история. Поэтому В.Д.Греков, А.Ю.Якубовский отмечают:

«Этого Едиге, выходца из рода мангытов, известного в русской летописи именем Едигей мангыт, не стоит путать с Едиге барлас, связанного с историей Мавереннахры, с Едиге узбеком» [17:272] – так, в свое время не раз подчеркивали историки...

Это, значит, попытку дать исполнителей каракалпакско-ногайской версии дастана национальный колорит мотиву генетического и родо-племенного происхождения Едиге означает литературно-художественную реальность, близкая к исторической действительности. Это, значит, все национальные версии дастана «Едиге» исходят от первоначального источника – архетипа, от каракалпакской и ногайской версий. Потому что, близость исторических судеб каракалпаков и ногайцев в средневековье давно доказана исторической наукой.

В заключении, если обобщить выводы, то дастан, предание и история в вопросе о происхождении предка Едиге – Баба Туклас, отца Кутлы-кыя, (Балташах), рода мангыт сошлись «в едином мнении».

Литература

1. Эдиге. Ногайдың қырк бағыти. – Махачкала: ДАССР мәмлекетлик Қ.Б., 1991, 31-б. Едиге. Сорок батыров Ногай.
2. Валиханов Ч. Сочинения. // Зап.РГО, т. XXIX.-СПб., 1904, с. 228-229.
3. Бартольд В.В. Сочинения, т. II ч, 21. (Общие работы по истории Кавказа и Восточный Европы. Работы по истории Средней Азии). М.: Изд-во ВЛ, 1963, с. 798.
4. Жирмунский В.М. Тюркский героический эпос. -М.: «Наука» Л.О., 1974, с.364.
5. Қоныратбаев Ә. Қазақ эпосы және түркология. –Алматы: «Ғылым», 1987. 193-б. Қоныратбаев А. Казахский эпос и түркология.
6. Ер Едиге. // «Жұлдыз», 1989, №7, 150-б.
7. Идгәй. –Казан: ТКН, 1989, 20-б. Едиге. Казань.
8. Ибн Арабшах. Амир Темур тарихи. –Тошкент: «Меҳнат», 1992, 128-б.История Амира Темура.Ташкент.
9. Кочкаев А.Б. Ногайско-русские отношения в XV-XVIII в.- Алма-ата: «Наука» Каз ССР, 1988, с.19-200.
10. Иванов П.П. Очерки истории каракалпаков. // Материалы по истории каракалпаков / Сборник, Труды Института Востоковедения АН ССР, т.VII.-М.Л.: изд-во, АН ССР, 1935, с.33-35. Жданко Т.А. Очерки исторической этнографии каракалпаков.-М.Л.: изд-во, АН ССР, 1950, с.127.
11. Трепавлов В.В. История Ногайской Орды.-М.: Изд-ская фирма «Восточная литература» РАН, 2001.-С.63.
12. Бердибай Р., Дүйсенби А. Едиге туұралы қазақ аңыздары.-«Қарақалпақ халық дастаны «Едиге»ни үйреніу мәселелери». Халық аралық конференция тезислери.-Нөкис, 2001.-Б.33.; Көпеев М.Ж. «Ер Едиге», Едиге батыр.-Алматы, 1996.-Б.138. Казахские предания об Едиге. Вопросы изучения каракалпакского народного дастан «Едиге». Тезисы международной конференции.
13. Камалов С. «Едиге» дастаны хәм тарийх./ Халық аралық конференция тезислери.-Нөкис, 2001.-Б.3. Дастан «Едиге» и история. Тезисы международной конференции. Нукус.
14. Сафаргалиев М.Г. Распад Золотой Орды // Учен. Зап. Мордовского гос. Ун.-та.-Саранск, 1960 с.-Вып. 11. С.226.; Кочкаев Б.Э.Б. Ногайско-русские отношения в XI-XVIII вв.-Алма-Ата: «Наука» КР, 1988.-С.19.
15. Ногайдың қырк бағыти. Эдиге. Ногай халқ дастанлары.-Махачкала, 1991.-Б.7.Сорок богатырей Ногай. Едиге. Ногайские народные дастаны.
16. Трепавлов В.В. История Ногайской Орды.-М.: Изд-ская фирма «Восточная литература» РАН, 2001.-С.63.
17. Греков В.Д., Якубовский А.Ю. Олтин Урда ва унинг қулаши. -Тошкент: Ўздав. Ўқув-педагогика нашриёти, 1956.-Б.272. Золотая Орда и ее распад. Учебно-педагогическое издательство.

РЕЗЮМЕ

Статья посвящается актуальному вопросу в изучении эпосов, и в частности эпоса «Едиге» исследованию предков, этнического происхождения, племени и рода, этноса, принадлежности к нации главного героя дастана-Едиге на основе сопоставительного анализа историко-фольклорных материалов. Ещё раз доказывается и подтверждается мнение о том, он по происхождению из рода мангыт, ветви ак мангыт.

РЕЗЮМЕ

Мақолада дostonшунослик, хусусан, Едигешуносликда ечимини кутиб турган нихоятда зарур масалаларнинг бири, дoston қахрамонин Едигенинг авлод-аждои, этник келиб чиқиши, қайси қавм, этнос, халқ, миллатга тегишли эканлиги ҳақидаги масала тарихий-фольклорик материалларни солиштириб таҳлил этиш орқали кенг фикр билдирган ва унинг қорақалпоқ халқининг мангит уруғининг Оқмангит бўлақчасидан эканлиги ҳақидаги илгорида илимда мавжуд бўлган фикрлар атрофлича далиланган.

SUMMARY

The article is devoted to one of the actual issues in the study of eposes-the investigation of off-springs, ethnic origin, tribe and clan, ethnos, nation of the leading hero of the epos «Edige»-Edige on the basis of the comparative analysis of historical-folklore materials. The authors of the article tries to prove and confirm the opinion that Edige belonged to the clan Mangit, its branch –Ak Mangit.

ҚАРАҚАЛПАҚ ХАЛЫҚ ПРОЗАСЫ ЖАНРЛАРЫН КЛАССИФИКАЦИЯЛАҰДЫҢ ГЕЙПАРА МАШҚАЛАЛАРЫ

И.Алламбергенова – филология фанлари бўйича фалсафа доктори
Бердақ атындағы Қарақалпақ мәмлекетлик университети

Таянч сўзлар: қорақалпоқ халқ насри, тасниф, миф, афсона, ривоят, мифик қахрамонлар.

Ключевые слова: каракалпакская народная проза, классификация, миф, легенда, предания, мифические герои.

Key words: Karakalpak national prose, classification, myth, legend, mythic hero.

Қарақалпақ халық прозасы жанрларының өз ара байланыстарын хәм өзгешеликлерин үйреніу де дыққат аударатуғын факторлардың бири- олардың қәнигелер тәрепинен белгиленген классификациялық бөлініуле-

рине итибар беріу болып табылады. Себеби, жанрдың түрлерге ажыратылып үйреніліуі хәр биринің толық келбетін ашып бере алады. Усыларды салыстырыу нәтижесінде жанрлар араларындағы қатнастарды

баҳалаўға имканиятлар туўылады. Соның ушын биз әдеўир дәрежеде үйренилген хәм белгилі бір шешимлерге ийе болған алдыңғы тәжірибелерден пайдаланғанды мақул көрдик. Мәселен, өзбек алымлары Орта Азия халықларының мифлериниң бөлиниўлерин былай белгилейди:

1. Дуалистик мифлар-эзгулик ва ёвузлик кучлари ўртасидаги кураш.

2. Культ мифлари-сув, олов, осмон жисмлари, ўсимлик, жонивор ва ҳосилдорлик култи

3. Улиб қайта тирилувчи қаҳрамонлар (Сиявуш билан боғлиқ мифлар)

4. Самовий мифлар-ой, куёш, саёраларнинг пайда бўлиши

5. Таквимий мифлар-Навруз, удумлар, вақт ҳисоби амаллари ҳақида мифлар

6. Антропогоник мифлар –одомзоднинг яратилиши (Каюмарс, Говомард, Жамшид) [2:11].

Булар улыўмалылық бөлиниўлер сыпатында Орта Азия халықларының мифлери ушын ортақ характерге ийе. Ал, өзбек мифлери бойынша жыйналған мағлыўматлар тийкарында миллий өзгешеликлер есапқа алынып, мынадай түрлерге бөлінген.

1. Ибтидо ҳақидаги мифлар (оламнинг яратилиши ва ерда ҳаётнинг пайда бўлиши тўғрисидаги мифлар)

2. Самовий мифлар (осмон жисмлари ва табият пайда бўлиши ҳақида мифлар)

3. Антропогоник мифлар (Ғайриоддий ҳислотта эга бўлған афсонавий паҳловонлар ҳақидаги мифлар Геракл, Гилгемеш, Одий, Од, Хубби каби паҳлавонлар ҳақида мифлар)

4. Культ мифлар (Муайён эҳтиқодий ишончлар билан боғлиқ мифлар, масалан ҳосилдорлик култи, сув култи, ўсимлик култи, олов култи ҳақидаги мифлар)

5. Этногенетик мифлар(уруғ, қабилаларнинг келиб чиқишига алоқадор мифлар. Масалан, 92 ўзбек уруғининг пайдо бўлиши ҳақидаги миф)

6. Календарь мифлар(Йил, ой, кун ҳисоби билан боғлиқ мифлар-масалан, аямажуз, аҳман-дахман, чилла, туқсон ҳисоби билан боғлиқ мифлар)

7. Эсхотологик мифлар(оламнинг интиҳоси ҳақидаги мифлар-масалан Охир замон тўғрисидаги миф [3:181-182].

Ҳақыйқатында да, өзбек халық мифлеринде бул бөлиниўлерге тийисли мағлыўматлар кең орын алғанлығы мәлим хәм алымлар тәрәпинен анық мысаллар менен белгиленип берилген. Ал, «Адабиётшунослик терминларининг русча-ўзбекча изоҳли луғоти» китабының авторлары жоқарыдағы мифлердиң жети түриниң бес түрин көрсетип өтеди. Олардың классификациясына «ибтидо ҳақидаги мифлар, календарь мифлар» кирмей қалған [6:198]. Деген менен, ең тийкаргы мифлик бөлиниўлер сақланған. Қарақалпақ алымлары да усы тийкарда мифлерди космогониялық мифлер, этиологиялық мифлер, этнологиялық мифлер, антропогониялық мифлер хәм эсхотологиялық мифлер деп бес түрге бөлип қарайды [1: 61].

Егер, мифлердиң усындай бөлиниўлерине дыққат қарататуғын болсақ, онда қарақалпақ мифлериндеги өзине тән мағлыўматлардың есапқа алынғанлығына көзимиз жетеди. Яғный, миллий мифлеримиздиң классификациясы қолдағы бар материалларға сүйенип исленген демекшидиз. Бирақ, бул пикир қарақалпақ халық прозасында культлик мифлер, календарлық мифлер жоқ екен деген түсиник бермеўи керек. Булар бар. Мифлерди эпсаналардан ажыратып алыў мәселесинде биз жоқарыда өз пикирлеримизди билдирип өткен едик. Олда болса, миф қаҳарманларының жаратыўшылар (қудай) хәм периштелер, табият хәм тиришиликтиң баслануы себеплерине тәсир етиўши ғайры күшлер екенлигине дыққат аўдарғанмыз еди. Ҳақыйқатында да мифлер барлық халықларда да дүньяны, әлемди жа-

ратыўшылардың «ийгиликли» ислерин сөз ететуғын өзгешеликлери менен көринетуғынлығын белгилеп өтеди. Себеби, олар-жаратыўшылар. Ал, культлик қаҳарманлардың образларында дүньяны жаратыўшылық ўазыйпалары шекленген ямаса оларды улыўма қызыктырмайтуғын, бирақ жаратылыстың мүлки болған адамлары қоллап қуўатлаўшы, ғамқоршы, мәдаткар образлар сыпатында дараланып турыўы-эпсаналық қаҳарманлардың жүзеге келиўине тийкар салғанлығын атап өткиўимиз шәрт деп ойлаймыз. Себеби, мифлердиң атқаратуғын хызмети әлем сырларының пайда болуы себеплерин билиўге қаратылған болса, эпсаналар өзлериниң культлик қаҳарманлары жәрдемінде әлемдеги тиришилиқ дүньясының раўажланыўын тәмийинлейди.

Өзбек халық прозасында эпсаналар тарийхый эпсаналар, топонимикалық эпсаналар хәм диний эпсаналар болып үлкен үш түрге бөлинеди [6:172]. Бунда тарийхый эпсаналарға тарийхта болып өткен елеўли ўақыялар, жеке адамлардың турмыслық кеширмелери, диний эпсаналарға культлик қаҳарманлар хәм ислам дини ўәкиллериниң гейпара кәраматлы ислери туўралы эпикалық мағлыўматлар киргизилген. Қарақалпақ эпсаналары бойынша жыйналған хәм жәрияланған материаллар бойынша да усындай классификациялық принцип сақланған. Бирақ, оларды изертлеў мәселеси анық қолға алынбағанлығын ескертип өтиўимиз тийис. Қалаберсе, эпсаналар илимий орталығымызда усы ўақытқа шекем легендалар деген термин менен аталып келинген. Мәселен, Н.Даўқараев оны легендалар деген термин менен берип өтеди. Қ.Мақсетов «Қарақалпақ фольклорының эстетикасы» деген мийнетинде легендалар деген атама менен «адамларға байланыслы легендалар, хайўанларға байланыслы легендалар, табияттағы затларға, қубылысқа байланыслы легендалар, диний легендалар» [5:55] деген түрлерге ажыратады. «Қарақалпақ фольклоры тарийхының очеркleri» деген китаптың авторлары да легендалардың (эпсана) тарийхый әҳмийетине дыққат аўдарады хәм арнаулы түрге ажыратылмаса да тарийхый эпсаналар, топонимлик эпсаналар, қәсип-өнерге байланыслы эпсаналардың бар екенлигине кеўил аўдарады. Көрип турғанмыздай қарақалпақ халық эпсаналары еле өзиниң критерийлик бағдарын таппаған, қандай да бир пикир билдириўшилик дәрежесинде изертленилип жүрген жанр түринде көринеди. Биз жоқарыда айтып өтилген пикиримизге сүйене отырып, культлик эпсаналар (қәсип-өнер, суў, самал, улыўма табиятқа тийисли объектлер пирлери туўралы), тарийхый эпсаналар (Искендер Зулхарнайн, Қорқыт ата, Ҳәким Улықпан хәм т.б) туўралы, диний эпсаналар (Ибраҳим Сахаба, Бийбимарям, Ййса пайғамбар, Юсуп пайғамбар, Ҳәзирети Алий, Мухаммед пайғамбар, Ҳәким ата, хәм т.б.), топонимлик эпсаналар-«Барақтың тамы», «Шыбылй ата», «Ақша көл», «Адақ қала», «Төк таўы», «Тамдыбулак», «Саманбай», «Кетенлер», «Назлымхансулыў» хәм т.б. деп түрлерге бөлиў имканиятымыз бар. Әлбетте, бундай түрлерге бөлиўди әмелге асырыў эпсаналардың қаҳарманларына, атқаратуғын хызметлерине, көркемлик хәм идеялық өзгешеликлерине тиккелей байланыслы үйрениў нәтийжелеринде олардың мифлер менен қатнаслары мәселесин шешиў мүмкин. Мәселен, эпсаналарда мифлердеги әлемниң жаратылысы хәм адам, табият тиришиликлериниң пайда болуы, аспан әлеми(космос) туўралы мифлер, календарь(ўақыт есабы менен байланыслы) мифлер, эсхотологиялық мифлер (ақырзаман) ҳаққында гәп етиў мүмкин емес. Себеби, оларда эпсаналық қаҳарманлар аты-заты менен жоқ. Бирақ, культ мифлердиң ең ески үлгилери, этногенетикалық мифлердиң айырым үлгилери қалдық (реликт) түринде сақланған деп айтыўымыз мүмкин. Усы соңғы мифлик түрлер ғана эпсаналарға әдеўир жақын келеди хәм

эпсаналардың пайда болыуындағы тийкаргы дәреклердин биринен есапланады. Өз гезегинде, эпсаналардың мазмунлары тарийхий сыпат алып, тиришилик дүньясын қәлпилестириўши ямаса зулымлықлары менен белгили болған шахслар, дин ўәкиллери ҳаққында, оларға болған исенимлерди күшейтиўши ҳәр қыйлы тоқымалар, географиялық атамалардың пайда болыу себеплери ҳаққындағы эпикалық мағлыўматлардың қыйлы фантазиялық усыллар жәрдеминдеги өзгешеликлери менен көринеди. Демек, эпсаналардың мифлерден айырмашылығының тийкары тарийхий шынлыққа, реалистлик көзқарасларға бет бурыўдан ибарат болады деген сөз. Қарақалпақ халық аңызларының классификациясын үйрениў мәселелеринде толық әмелге асырылған деп бахалаў қыйын. Соның ушын, тек олардың мифлерге ҳәм аңызларға қатнаслары мәселесине тоқтағанды мақул көрдик.

Эпсаналардағы ўақыялардың ҳәм ҳәдийселердин мазмунларындағы тарийхий тенденция аңызларда ҳақыйқат өзиниң шегине жеткен деп айта аламыз. Бирақ, бул аңыз эпсаналардың даўамы екен деп түсинилмеўи керек. Аңызлық фактлердин жәмийетлик талаплары тийкарында қолланылыў зәрүрликлерине ертеден қиятырған ауызеки дәретиўшилиқ усыллардың тәсир жасағанлығы анық. Мәселен, мифлердеги қыйлы дәретиўшилиқ тәжирийбеси эпсаналарда бурын болып өткен ўақыяларды көркемлестириў жолы менен реаллыққа жақынластырыў мәселеси басшылыққа алынады. Ал, аңызларда ҳақыйқый реаллықты көркем тоқымалар жәрдеминде сәўлелендириў жанрдың бас критериясы болып табылады. Әдетте, аңызлар ҳәр жерде ҳәр қыйлы классификациялық түрлерге ийе. Алымлар оларды ҳәр қыйлы тийкарламалар менен классифика-

циялаўға хызмет етеди. Бирақ, Орта Азия халықларының көпшилигине «тарийхий аңызлар», «топонимлик аңызлар» деген үлкен еки түр характерли. Өзбек изертлеўшилери усыған қосымша этнонимлик аңызларды да өз алдына түрге ажыратыўды мақуллайды [4:179]. Эпсаналардағы тарийхий ҳәм топонимлик мағлыўматлардың аңызларда да қайталаныўы бул тарийхий ҳәм руўхий зәрүрликлердин нәтийжелери. Олар тематикалық жақтан бирин бири қайталаған менен мазмун жағынан басқаша тийкарламаларға ийе. Эпсаналардағы тарийхийлық тема болғаны белгисиз. Бирақ, оларды ҳақыйқатлық деп қабыл етиўге арзыйтуғын, белгили бир тарийхий дәўирлерде жәмийеттиң мәплери ушын жарамлы болған, елге шекем өзлериниң излерин сақлап қиятырған өзгешеликлери менен көринеди. Аңызларда ҳақыйқат тарийхий жәмийетлик қатлам мәплери, ҳақыйқат тарийхта жасап өткен адамлар, географиялық орынлар атамалары, бурында болған ҳәм ҳәзир даўам етип атырған урыў-тийрелик бөлиниўлер, халық намалары ҳаққындағы гүрриңлер тарийхий-эпикалық фактор түринде баян етиледі.

Мифлердин аңызлар менен байланысы мәселесинде тиккелей тәсир сезилмейди. Бирақ ўақыялардың дәстүрли баянланыў усыллары, адамлардың дыққатитибарларына ылайық объектлерди таңлаў, логикалық пикирлеў, тийисли эпикалық шешимлерди қабыллаў бағдарында улыўмалылық усыллардың қолланылыўы бийкар емес. Бул туўралы: «Воқеликни бадийи идрок этиш анъаналарининг ибтидоси сифатида қадимий замонларда шакланған мифологик тасаввурлар тизими фольклордаги эпик жанрларнинг сюжет силсиласи ва образлар таркибининг юзага келишига асос бўлган» [2:11] деген М.Жураевтың пикири айрықша әҳмийетли.

Әдебиятлар

1. Ахмедов С., Баҳадырова С. Фольклорлық терминлердин қысқаша сөзлиги. –Нөкис: «Билим», 1992.
2. Жураев М., Шомсуаров Ш. Ўзбек мифологияси ва араб фольклори. –Тошкент: «Фан», 2001.
3. Жураев М., Нарзиқулова М. Миф, фольклор ва адабиёт. Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон миллий кутубхонаси нашриёти. 2000.
4. Жуманазаров У. Ўзбек фольклори ва тарихий воқелик. –Тошкент: 1993.
5. Мақсетов Қ.М. Қарақалпақ фольклорының эстетикасы. –Нөкис: «Қарақалпақстан», 1971.
6. Хотамов Н., Саримсақов Б. Адабиётшунослик терминларининг русча-ўзбекча изоҳли луғати. –Тошкент: «Ўқитувчи», 1983.

РЕЗЮМЕ

Мақолада қарақалпақ халқ насри жанрларини тасниф этишнинг баъзи масалалари ҳақида сўз боради. Уларнинг мавзувий таснифи, мифларнинг афсоналардан фарқи баён этилади.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются некоторые вопросы классификации видов каракалпакской народной прозы. В отличие от мифов и легенд, они делятся на тематические типы.

SUMMARY

In the article there is told about some issues of classification of types of Karakalpak prose genre. In difference from legends and myths they are divided into various thematic types.

ЎЗ ЮРТИДАН ПАНОҲ ИЗЛАГАН ШОҲ ВА ШОИР

З.М.Амиркулова – ўқитувчи

Термиз давлат университети

Таянч сўзлар: тарих, ҳикоя, адабиёт, образ, мустақиллик, ижодкор, муаллиф, Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Аҳмад Танбал, Жаҳонгиір мирзо.

Ключевые слова: история, рассказ, литература, образ, независимость, создатель, автор, Захириддин Мухаммед Бабур, Ахмад Танбал, Джахонгир.

Key words: history, story, literature, image, independence, creator, author, Zakhiriddin Muhammad Babur, Ahmad Tanbal, Jahongir.

Бадий адабиётда тарихий шахслар мавзусида асарлар яратиш муҳим ўзига хос ўрин тутди. Тарихий шахслар ҳақида асарлар мавзуси жаҳон адабиётида ҳам ижодкорларнинг диққат-этиборини жалб қилиб келади. Мустақиллик бу соҳада катта имкониятлар эшигини очиб берди. Натижада, ўзбек адабиётида ҳам тарихий шахслар мавзусида ёзилган қатор бадий асарлар юзага келди. Маълумки, мустақилликкача бўлган давр адабиётида бу соҳа тубдан ғоявий – бадий жиҳатдан фарқ қилар эди. Бу фарқ шундаки, у даврда тарихий фактлар йиғиндисидан иборат бўлиб танқидий нуқтаи назардан ёритилар, ижод йўллари берк эди.

Ижодкор – ёзувчиларга бадий адабиётнинг ранг-баранг жанрларида ижод қилиш имкониятларига эга

бўлди. Ёзувчиларимиз мавзу танлашда, уни ёритишда ўз услуб ва имкониятлари нуқтайи-назаридан бадий, ижтимоий-сиёсий жиҳатдан қалам тебратмоқдалар.

Маълумки, инсоният тарихида тарихий шахслар муайян бир даражада ўрин эгаллаб келади. Шу сабаб ҳам улар улуг ва буюк ёки салбий қаҳрамон сифатида тарихнинг зарварақларидан ўрин эгаллайди. Мустақиллик даврининг илк кунларида ҳикоянавислар этиборини тарихий шахслар тўғрисидаги ҳикоя жанри жалб эта бошлади.

Ҳозирги давр ўзбек ҳикоячилигида тарихий шахслар мавзуси салмоқли ўрин эгаллайди. Бу мавзу ҳикоянавислар диққат-этиборини тобора ўзига жалб қила бошлади. Мустақилликка қадар, хусусан, 90-